

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
3199	
รับที่.....	ว.ศ.ช. 2541
วันที่.....	เวลา.....

ที่ นร (ปรร) 0707/375

สำนักงานคณะกรรมการ
ปฏิรูประบบราชการ
สำนักงาน ก.พ.
ถนนพิษณุโลก กท 10300

14/20

9 มิถุนายน 2541

เรื่อง การจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ภาพถ่ายหนังสือสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักงาน ก.พ.

ด่วนมาก ที่ นร (ปรร) 0707/374 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2541

2. บันทึกสรุปความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ จำนวน 100 ชุด

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ครั้งที่ 5/2541 วันที่ 1 มิถุนายน 2541 ได้พิจารณาเรื่องการปรับปรุงแนวทางการจัดตั้งส่วนราชการในส่วนภูมิภาค และมีความเห็นว่าการจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคขึ้นใหม่โดยเฉพาะการจัดตั้งอำเภอหรือกิ่งอำเภอขึ้นใหม่นั้น นอกจากจะไม่สอดคล้องกับนโยบายการควบคุมจำนวนข้าราชการและจำนวนส่วนราชการและการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแล้ว ยังจะส่งผลกระทบต่อส่วนราชการอื่น ๆ กล่าวคือ หากจัดตั้งอำเภอหรือกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ จะต้องมีการจัดตั้งส่วนราชการประจำอำเภอตามมาอีกอย่างน้อย 12 ส่วนราชการ ดังนั้นจึงควรเร่งทบทวนแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคเสียใหม่ และในขณะนี้ควรจะระงับการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ไว้ก่อน

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ จึงมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วยจะขอบคุณมาก พร้อมนี้ได้ส่งบันทึกความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ จำนวน 100 ชุด มาเพื่อประกอบการดำเนินการด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์)

เลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ

โทร. 2810976, 2820362 โทรสาร 2820874

ด่วนมาก บันทึกข้อความ

15/20

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักงาน ก.พ. โทร. 2820362

ที่ นร (ปรร) 0707/374

วันที่ 5 มิถุนายน 2541

เรื่อง การจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอ

เรียน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) รองประธาน ปรร.

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ (ปรร.) ได้พิจารณาเรื่องการปรับปรุงแนวทางการจัดตั้งส่วนราชการในส่วนภูมิภาค ในการประชุมครั้งที่ 5/2541 วันที่ 1 มิถุนายน 2541 มีความเห็นว่า การจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคขึ้นใหม่โดยเฉพาะการจัดตั้งอำเภอหรือกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ นั้น นอกจากจะไม่สอดคล้องกับนโยบายการควบคุมจำนวนข้าราชการและจำนวนส่วนราชการและการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแล้ว ยังจะส่งผลกระทบต่อส่วนราชการอื่นๆ กล่าวคือ หากจัดตั้งอำเภอหรือกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ จะต้องมีการจัดตั้งส่วนราชการประจำอำเภอตามมาอีกอย่างน้อย 12 ส่วนราชการ ดังนั้น คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ จึงเห็นว่าควรจะเร่งทบทวนแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคเสียใหม่ และในขณะนี้ควรจะระงับการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ไว้ก่อน

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ จึงมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ระงับการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

โดยที่ท่านรองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) ประธาน ปรร. อยู่ระหว่างการเดินทางไปราชการต่างประเทศ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากท่านรองประธาน ปรร. เห็นชอบด้วยขอได้โปรดอนุมัติให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

(นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์)

เลขาธิการ ปรร.

ขอเชิญให้นายกรัฐมนตรี

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

๕ มิถุนายน ๒๕๔๑

บันทึกสรุปความเห็น คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ

1. ความเป็นมา

ตามแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ. 2540-พ.ศ. 2544) ได้กำหนดให้จัดโครงสร้างส่วนราชการให้สอดคล้องเหมาะสมกับการจัดกลุ่มภารกิจภาครัฐ สถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ แต่ในขณะนี้สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของประเทศเปลี่ยนแปลงไป จึงส่งผลกระทบต่อบทบาทภารกิจของส่วนราชการที่กำหนดไว้เดิม โดยเฉพาะส่วนราชการที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เช่น บางพื้นที่ไม่มีป่าไม้หรือมีน้อย แต่ยังมีสำนักงานป่าไม้อำเภออยู่ หรือบางพื้นที่เปลี่ยนจากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรมแล้ว แต่ก็ยังมีสำนักงานเกษตรอำเภออยู่ นอกจากนี้ ในปัจจุบันมีสำนักงานสรรพากรอำเภอตั้งอยู่ในทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วเก็บภาษีได้เพียงเล็กน้อย จึงควรยุบได้ในบางอำเภอ และอาจจัดตั้งเป็นจุดบริการพิเศษขึ้นโดยให้สังกัดกับสำนักงานสรรพากรอำเภอขนาดใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียงได้

2. ข้อเท็จจริง

2.1 จากการศึกษาทบทวนเกี่ยวกับนโยบายการปฏิรูประบบราชการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 จนถึงปัจจุบัน เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มและทิศทางในการปฏิรูประบบราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมจำนวนข้าราชการและจำนวนส่วนราชการ พบว่ารัฐบาลได้กำหนดนโยบายที่จะควบคุมจำนวนข้าราชการ และจำนวนส่วนราชการมาโดยตลอด

2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น มาตรา 282, 283 และ 284 ได้กำหนดให้รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นในการปกครองตนเอง

2.3 ส่วนราชการที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคในปัจจุบันมีหลายระดับ คือ ภาค เขต ศูนย์ จังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ ซึ่งบทบาทภารกิจของบางส่วนราชการมีความเหลื่อมล้ำซ้ำซ้อนกันทั้งในระดับกรมและภายในกรม

2.4 ในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน ถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องควบคุมจำนวนข้าราชการและจำนวนส่วนราชการ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐลง

2.5 จากการศึกษาแนวทางการจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค พบว่า ในการจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคในระดับต่าง ๆ ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อการจัดตั้งส่วนราชการอื่น ๆ กล่าวคือ

(1) การจัดตั้งอำเภอ/กิ่งอำเภอขึ้นใหม่ จะทำให้ต้องจัดตั้งส่วนราชการประจำอำเภอ/กิ่งอำเภอ ขึ้นอีกอย่างน้อย 12 ส่วนราชการ (ตามเอกสารประกอบ 1)

(2) การจัดตั้งจังหวัดขึ้นใหม่ จะทำให้ต้องจัดตั้งส่วนราชการประจำจังหวัด ขึ้นอีกอย่างน้อย 33 ส่วนราชการ (ตามเอกสารประกอบ 2)

(3) การจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นใหม่ จะทำให้ต้องจัดตั้งส่วนราชการขึ้นอีก 2 ส่วนราชการ คือ สำนักงานอัยการประจำศาล 1 แห่ง และเรือนจำ 1 แห่ง

ซึ่งผลกระทบต่อส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเกิดขึ้นทั้งในด้านแผนงาน ด้านงบประมาณ และด้านอัตรากำลัง

2.6 มติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 มีความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอใหม่ทุกปี ๆ ละ 20 แห่ง โดยใช้ระบบโควตา และยึดจำนวนราษฎรเป็นหลัก น่าจะไม่ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้การจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอแต่ละแห่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก มีผลกระทบต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านแผนงาน งบประมาณ และอัตรากำลัง ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายที่จะมุ่งเน้นให้มีการปรับลดขนาดกำลังคนภาครัฐ รักษาวินัยการเงิน การคลัง การประหยัดค่าใช้จ่ายเงินงบประมาณโดยเคร่งครัด ดังนั้น ในการจัดตั้งกิ่งอำเภอหรืออำเภอใหม่ในโอกาสต่อไป จึงให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาในภาพรวมทั้งระบบ โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริง ความจำเป็นและเหมาะสม ผลกระทบในด้านต่าง ๆ และความพร้อมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาวะการเงินของประเทศ รวมทั้งนโยบายกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และให้รายงานผลการพิจารณาประเด็นเหล่านี้ ในเวลาเสนอขอตั้งกิ่งอำเภอหรืออำเภอใหม่ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ทั้งนี้ ให้รับความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วยเช่นกัน

3. การพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ 5/2541 วันที่ 1 มิถุนายน 2541 แล้ว เห็นว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ระงับหรือชะลอการจัดตั้ง หรือขยายหน่วยงานใหม่ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐลง และให้ส่วนราชการ ทบทวนบทบาทภารกิจ ลด ตัดทอน ยกเลิกภารกิจที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็น ปรับปรุง รูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานของส่วนราชการลง และควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐไม่ให้ เพิ่มขึ้น และให้ส่วนราชการระงับการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ หรือขยายหน่วยงานในกรม หรือภายในหน่วยงานเทียบเท่ากรมขึ้นไป ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 และ 2542 ยกเว้น การจัดตั้งส่วนราชการและการ โอน หรือรวมส่วนราชการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งมติ คณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นถือเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่จะควบคุมจำนวนข้าราชการ และจำนวนส่วนราชการ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยยังได้แสดงเจตนารมณ์ ในการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเองให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ดังนั้น การจัดตั้ง ส่วนราชการในภูมิภาคเพิ่มขึ้น จึงไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และการกระจาย อำนาจให้ท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ และเมื่อพิจารณาประกอบกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 เกี่ยวกับการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอใหม่แล้ว คณะกรรมการปฏิรูป ระบบราชการจึงเห็นว่า ควรจะเร่งทบทวนแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนราชการใน ภูมิภาคเสียใหม่ และระงับการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอใหม่ ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการจึงมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ระงับการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

4. ประเด็นที่เสนอเพื่อพิจารณา

จะเห็นชอบกับการระงับการจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอขึ้นใหม่ ตามความเห็น ของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ หรือไม่ ประการใด

19/20

เอกสารประกอบ 1

ส่วนราชการที่จะตั้งขึ้นตามอำเภอ/กิ่งอำเภอตั้งใหม่

1. สำนักงานสรรพสามิตอำเภอ
2. สำนักงานสรรพากรอำเภอ
3. สำนักงานประมงอำเภอ
4. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
5. สำนักงานป่าไม้อำเภอ
6. สำนักงานเกษตรอำเภอ
7. สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์อำเภอ
8. สถานีตำรวจภูธรอำเภอ
9. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
10. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
11. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
12. สำนักงานสถิติอำเภอ

ส่วนราชการที่จะตั้งขึ้นตามจังหวัดตั้งใหม่

1. สำนักงานสถิติจังหวัด	21. สำนักงานโยธาธิการจังหวัด
2. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	22. เรือนจำจังหวัด
3. สำนักงานราชพัสดุจังหวัด	23. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด
4. สำนักงานสรรพสามิตจังหวัด	24. สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด
5. สำนักงานสรรพากรจังหวัด	25. สำนักงานจัดหางานจังหวัด
6. สำนักงานคลังจังหวัด	26. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด
7. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	27. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด
8. สำนักงานประมงจังหวัด	28. สำนักงานประกันสังคมจังหวัด
9. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	29. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
10. สำนักงานป่าไม้จังหวัด	30. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
11. สำนักงานส่งเสริมเกษตรจังหวัด	31. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
12. สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์จังหวัด	32. สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัด
13. สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัด	(ไม่ครบทุกจังหวัด)
14. สำนักงานขนส่งจังหวัด	33. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
15. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
16. สำนักงานจังหวัด	
17. ที่ทำการปกครองจังหวัด	
18. สำนักงานผังเมืองจังหวัด	
19. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	
20. สำนักงานที่ดินจังหวัด	